

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال سوم
تاریخ چاپ

شماره چاپ
شماره ثبت ۷۹۰

لایحه اصلاح ماده (۱۲۴) قانون کار

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	
فرعی:	-

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۳۴۳۱۳/۵۹۴۳۴

تاریخ: ۱۴۰۱/۳/۷

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه اصلاح ماده (۱۲۴) قانون کار که بنابه پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۱ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

با توجه به اینکه طبق ماده (۱۲۴) قانون کار - مصوب ۱۳۶۹ - امکان صدور مجوز اشتغال با اعتبار بیش از یک سال توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای اتباع یادشده وجود ندارد و بسیاری از سرمایه‌گذاران و فعالان موثر اقتصادی خارجی از دریافت مجوز اشتغال امتناع ورزیده و صرفاً با در دست داشتن پروانه اقامت اقدام به اشتغال در کشور می‌نمایند که این امر ضمن مغایرت با سیاست‌های جذب سرمایه خارجی و برنامه‌های دولت، موجب افزایش میزان اشتغال غیرمجاز اتباع خارجی و دشواری در ساماندهی و نظارت بر نحوه فعالیت آنها و آرایه خدمات بیمه‌ای می‌گردد،

لذا به منظور جذب هدفمند سرمایه‌های خارجی و سوق دادن سرمایه‌گذاران خارجی به فعالیت در زمینه‌های تولیدی، رونق بخشیدن به تولید در کشور، ایجاد اشتغال برای نیروی کار داخلی، امکان نظارت بر نحوه اشتغال و فعالیت اتباع مذکور در کشور و جلوگیری از تبعات حاصل از اشتغال غیرمجاز آنها، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه : لایحه اصلاح ماده (۱۲۴) قانون کار

ماده واحده- در ماده (۱۲۴) قانون کار - مصوب ۱۳۶۹- عبارت یک سال به عبارت سه سال اصلاح می شود.

لذا طرح ذیل تقدیم می شود:

حجت الله عبدالملکی (وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی)

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح

قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه اصلاح ماده (۱۲۴) قانون

کار تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص :	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق :	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال :	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه :	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد :	☒ است ☐ نیست
	• و ارائه آن در قالب :	☒ ماده واحده ☐ مواد متعدد
	• با ایراد مواجهه :	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ :	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

لازم است قانون مورد استناد به صورت کامل درج شود برای نمونه قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد

۵	طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۶	طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۷	طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۸	طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۹	طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۰	طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۱	طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :	☐ ندارد	☒ دارد

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

الف- در مقدمه توجیهی لایحه اصلاح ماده (۱۲۴) قانون کار، ذکر شده است که چون در ماده مذکور امکان صدور مجوز اشتغال برای بیگانگان بیش از یکسال وجود ندارد، لذا سرمایه گذاران و فعالان موثر خارجی از دریافت مجوز اشتغال خودداری و صرفاً با استفاده از پروانه اقامت اقدام به اشتغال در کشور می نمایند. این توجیه دارای ایرادات ذیل است: ۱- قانون کار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹، مواردی از کار و اشتغال را تحت پوشش قرار می دهد که کسی بعنوان کارگر، در یک رابطه تبعیتی، نیروی کار خود را در اختیار شخص دیگر بعنوان کارفرما قرار می دهد و در برابر حق السعی اعم از مزد و حقوق دریافت می دارد. بنابراین کار و اشتغال افرادی که فارغ از یک رابطه تبعیتی به فعالیت های اقتصادی، تولیدی و خدماتی و .. می پردازند، از موضوع قانون کار خارج است. لذا فعالیت اقتصادی و سرمایه گذاری در امور تولیدی و خدماتی و ... فی نفسه مشمول قانون کار نیست، مگر زمانی که سرمایه گذار بعنوان کارفرما اشخاصی را بعنوان کارگر استخدام و از نیروی کار آنها در جهت تحقق اهداف اقتصادی خود استفاده نماید. در این صورت رابطه او با کارگران و مسایل پیرامونی آن مشمول قانون کار خواهد بود. بالتبع، موضوع مبحث سوم از فصل پنجم قانون کار هم، تحت عنوان «اشتغال اتباع بیگانه»، به شرایط کار اتباع بیگانه در ایران بعنوان کارگر می پردازد نه به اشتغال و فعالیت اتباع بیگانه در ایران بعنوان سرمایه گذار. بعبارت دیگر، مواد (۱۲۰) الی (۱۲۹) قانون کار، شرایط اشتغال کارگران و نیروی کار بیگانه در ایران را بیان می کند، نه شرایط فعالیت سرمایه گذار خارجی در ایران. در نتیجه، اگر دولت قصد دارد برای سرمایه گذار خارجی در ایران تسهیلاتی از قبیل طولانی کردن مدت پروانه فعالیت فراهم کند، عنداللزوم چنین تسهیلاتی باید در چارچوب قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مقرر شود.

۲- علیرغم مقدمه توجیهی، اگر فرض کنیم که هدف قانونگذار از تقدیم این لایحه، همان طولانی کردن مدت پروانه اشتغال کارگران خارجی (نه مدت پروانه فعالیت سرمایه گذار خارجی) در ایران بوده باشد، در این صورت

باید گفت که اگر کارگر خارجی به دلیل کوتاه بودن مدت پروانه اشتغال، از دستور قانون سرپیچی کرده، بدون اخذ پروانه به کار می‌پردازد، چه دلیلی وجود دارد که طولانی شدن مدت پروانه اشتغال، او را به اخذ پروانه ترغیب کند. در واقع بنظر می‌رسد علت عدم رغبت به کسب پروانه کار توسط اتباع خارجی کم هزینه بودن اشتغال بدون پروانه در ایران است نه یکساله بودن مدت پروانه. در نتیجه، بنظر می‌رسد دولت بجای طولانی کردن مدت پروانه کار اتباع بیگانه، باید ب فکر ضمانت اجراء و سازوکار مناسب و کارآمد برای اجرای قانون موجود باشد. ب- طولانی کردن مدت پروانه کار اتباع بیگانه موضوع ماده (۱۲۴) قانون کار، مخالف روح حاکم بر سیاستهای کلی اشتغال ابلاغی مقام معظم رهبری، مبنی بر ایجاد فرصتهای شغلی، حمایت از بیکاران و توجه به کاهش نرخ بیکاری در کشور است و همچنین با بند (۲) اصل (۴۳) قانون اساسی مبنی بر لزوم «تامین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل» و اصل «اولویت تامین شغل و کار برای اتباع ایرانی» ، مصرح در بند «الف» ماده (۱۲۱) قانون کار متعارض بنظر می‌رسد.

مغایرت با اصل ۴۳ مطابق توضیحات قبلی

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص قوانین مرتبط و متعارض طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمہ نظر ادارہ کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر ادارہ کل به انضمام سوابق قانونی

الف – نظر ادارہ کل

--

ب – سوابق قانونی